

Sala Francesc Tarafa / Antic Hospital

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Corró, 45-47
Emplaçament
Alçada: Al sector nord del nucli urbà de Granollers
147

Coordenades:

Latitud: 41.61017
Longitud: 2.28787
UTM Est (X): 440664
UTM Nord (Y): 4606740

Classificació

Número de fitxa 08096 - 44
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Contemporani Modernisme Noucentisme
Segle XIV-XX
Any 1926 (reforma)
Autoria de l'element: Manel Joaquim Raspall i Mayol (reforma 1926)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Núm. E-07. Protecció de tipus I: Conservació estricta.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Número inventari IPA 28950
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural

Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Granollers
Fitxes associades:	
	Casa de carrer de Corró, 49
	Carrer de Corró
	Hospital de Granollers / Hospital Nou
Autoria de la fitxa	ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa:	dl., 01/10/2001 - 02:00
Autoria de la darrera revisió:	Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió:	dv., 24/11/2023 - 09:15

Descripció

Edifici que havia estat l'hospital de Granollers, d'origen medieval, i que fou àmpliament reformat l'any 1926 de la mà de l'arquitecte Raspall i Mayol per convertir-lo en biblioteca. Llavors s'hi van afegir elements modernistes a l'interior i elements gòtics a la façana.

Consta de dos cossos (número 45 al sud i número 47 al nord) adossats i disposats de manera que formen una petita placeta davantera. El cos del número 47 acollia l'antiga sala de malalts de l'hospital i en conserva l'estructura gòtica. L'interior està format per un gran espai de planta rectangular (de 10 x 18 m) cobert amb llates i bigues de fusta sostingudes amb permòdols de pedra, que formen coberta a dues vessants. L'antiga estructura gòtica estava sostinguda per tres grans arcs diafragmàtics apuntats de pedra dovellada. Al fons de la nau, i situat en l'eix longitudinal, hi ha un espai cobert amb volta apuntada que forma un absis i que podria correspondre a l'antiga capella de l'hospital. Aquest seria un element diferencial en relació a la tipologia d'hospitals medievals catalans, que tenen unes característiques pròpies. Tanmateix, cal assenyalar que la datació d'aquesta sala gòtica no està del tot aclarida, ja que alguns autors creuen que podria ser posterior, potser del segle XVI, tal com detallem en l'apartat d'història.

Els elements decoratius interiors (esgrafiats i vitralls) són característics del llenguatge modernista, i més particularment de la segona etapa artística, la noucentista, de l'arquitecte Manuel Raspall. Les parets es troben revestides d'esgrafiats de motius vegetals i geomètrics i estucats de dibuixos, i compten també amb vitralls emplomats. També és interessant el cancell interior del portal, que conserva la fusteria i els vitralls originaris.

En la remodelació de la façana, que va quedar estucada de blanc, l'arquitecte Raspall utilitzà elements formals medievals, com la porta de mig punt, un element que imita una barbacana en el capcer, amb un ull de bou o rosassa a sota. També hi va introduir dues finestres geminades gòtiques, una a cada banda de la porta, que eren procedents d'una altra casa (PATRIMONI, 1985; CUSPINERA et alii, 2001). Tenen els capitells i les impostes decorats amb gravats.

El cos que porta el número 45, situat a migdia, segueix el mateix llenguatge formal, amb elements que remetien a la tradició medieval de l'edifici. Hi destaca un altre portal adovellat de mig punt i una finestra amb llinda d'arc conopial.

Observacions:

Forma part de la Ruta pel Granollers modernista i noucentista.

Història

L'actual carrer del Corró es va formar seguint el traçat del Camí Ral de Barcelona a Vic, en la seva sortida cap al nord. Al primer terç del segle XIV s'hi començà a desenvolupar un raval fora muralles al primer tram, precisament en estreta vinculació amb la construcció de l'Hospital dels pobres de Granollers, que va anar acompanyat d'un seguit d'operacions de promoció pública. Al llarg dels segles XVI i XVII es va continuar la urbanització de la zona al nord de l'hospital, en aquest cas amb protagonisme de la promoció privada (PANCORBO, 2006: 88).

Així doncs, aquest edifici era l'antic Hospital, construït els segles XIV i XV per Bertran de Seva. En un principi fou administrat pels hereus del fundador; fins el 1521, quan Pere Clariana i de Seva va donar l'hospital a la vila de Granollers degut a les dificultats que tenia pel seu manteniment.

El complex hospitalari (sala de malalts i capella) estaria situat al costat del camí, fora muralles, tot i que en la documentació no queda massa clara la seva ubicació exacta en els primers temps. En tot cas, es conserven al carrer de Corró alguns edificis associats a aquest hospital, en concret la gran sala gòtica, que era l'antiga sala de malalts, a l'actual número 47 del carrer de Corró. Existeixen alguns dubtes, però, sobre l'atribució cronològica d'aquestes estructures, i alguns autors han assenyalat que la aquesta nau gòtica no es podia haver construït amb els pocs mitjans de què sembla disposar l'hospital en els seus inicis. Altres autors, en canvi, consideren que l'edifici s'emmarca en la tipologia arquitectònica dels hospitals medievals catalans dels segles XIV i XV. Una possibilitat seria que la sala gòtica hagués estat reconstruïda al segle XVI.

Quan el 1521 el consell municipal es va fer càrrec de l'Hospital va impulsar una sèrie d'accions per tractar de pal·liar la seva precarietat econòmica endèmica. Concretament, va parcel·lar una propietat pertanyent a aquesta institució, que se situava entre els edificis hospitalaris i la muralla, a la banda occidental del carrer Corró. El 1557 la va convertir en dos patis que es van vendre a particulars, amb el compromís que hi construïssin cases abans de dos anys per tal d'obtenir rendes i censos per finançar l'hospital.

En aquest moment els edificis de l'Hospital es trobaven força malmesos i, almenys durant un temps, en la segona meitat del segle XVI, la institució va estar radicada a l'actual casa número 3 del carrer del Corró, a l'edifici de Can Medalla (PANCORBO et alii, 2006: 90). L'any 1588 hi ha notícia d'un contracte amb el mestre de cases Perafita per la construcció d'un nou hospital, una obra d'envergadura que va comptar amb la participació de Bartomeu Brufal, el mestre de cases barceloní que havia construït la Porxada just l'any anterior, el qual fou l'encarregat de dissenyar i dirigir l'obra de l'hospital. En realitat, però, no se sap com va evolucionar aquest projecte (que inicialment consistia en fer un hospital annex al ja existent), ni si es va arribar a completar. Una hipòtesi, suggerida per la mateixa Carme Barbany, és que en aquest moment s'hagués fet una remodelació de la sala gòtica, que hauria quedat tal com s'ha conservat fins avui.

El 1735 l'hospital encara estava migirat de recursos, però comptava amb l'assistència d'un metge de la vila, 4 llits d'homes i 4 de dones (BAULIES, 1986). Va haver-hi malalts fins el 1823, any en què les tropes franceses, durant la Guerra del Francès, van convertir l'edifici en magatzem. Anys després passà a escola i altres usos (BAULIES, 1965).

El 1918 l'ajuntament va realitzar les primeres passes per convertir l'edifici en una biblioteca, però fins el 1926 l'edifici no va ser restaurat i reformat. El projecte va anar a càrrec de l'arquitecte Manuel Joaquim Raspall i Mayol. Aleshores l'interior de l'edifici es va decorar amb elements modernistes, a la façana s'hi van col·locar dos finestrals gòtics procedents d'una antiga casa i es va fer el rosetó de pedra picada. La

biblioteca va adoptar el nom de Francesc Tarafa, que havia estat un canonge de la catedral de Barcelona i historiador del segle XVI. Fou inaugurada pel rei Alfons XIII (ALBÓ, 1994).

L'autor Amador Garrell recorda com era l'edifici abans de la restauració: "(..) D'entre les petites edificacions, moltes d'elles dels segle XV, destaca el vell hospital de Sant Domènec, on ara hi ha la Biblioteca Popular. Llavors un envà partia l'esvelta nau de l'edifici i a un costat hi havia la costura de noies de Donya Eufràsia i a l'altre l'estudi de nois del senyor Alsina, a qui succeí el senyor Grané. En aquest estudi s'entrava pel carrer de la Riera i mai la gent hauria cregut que la costura i l'estudi fossin un mateix edifici, que va ser "descobert" pels granollerins, en ésser restaurat per l'arquitecte Manuel Raspall. Una part encara del mateix hospital -aquell on ara hi ha l'Institut i l'Escola del Treball-, l'ocupava la costura de pàrvuls de donya Elivira, en la qual hi havia una escalinata que semblava un altar d'àngels" (GARRELL, 1960).

Com a biblioteca funcionà fins l'any 1995. El 1997 es va adaptar com a sala polivalent, que continua sent l'ús actual.

Bibliografia

- ALBÓ, Núria (1994). *El Vallès Oriental*. Barcelona: Dissenys Culturals. Col·lecció: Les Comarques de Catalunya, núm. 27.
- BARBANY i CIURANS, Carme (1998). "L'Hospital de Granollers, de Bertran e Seva fins als nostres dies", a *Ponències, Anuari del Centre d'Estudis de Granollers*, Granollers. p. 79-99.
- BARBANY i CIURANS, Carme (1999). *L'Hospital de Granollers*. Lünwerg Editores, Barcelona.
- BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.
- BAULIES I CORTAL, Jordi (1986). "Del Decret de Nova Planta al 1850", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 59-64 Granollers: Servei Municipal de Cultura.
- BOHIGAS, Oriol (1961). "[Raspall, arquitecto](#)", a *Cuadernos de Arquitectura*, nº 44.
- CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Granollers. Document administratiu.
- GARRELL I ALSINA, Amador (1960). *Granollers, vila oberta, Granollers*, Gràfiques Garrell.
- MONREAL, Lluís et al. (1997). *M. J. Raspall, arquitecte*. Barcelona: Fundació "La Caixa".
- PANCORBO, Ainhoa; VILA, Josep M i altres (direcció de Raquel LACUESTA i Albert LÓPEZ (2006). *Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i hipòtesi de configuració*. Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; Ajuntament de Granollers (treball inèdit), p. 87-95.
- PATRIMONI (1985). Patrimoni Històric Arquitectònic. Granollers: Caixa de Crèdit Granollers.
- REGÀS, Ricard; BLANCAFORT, Àlex (2014). *Modernisme d'estiuieg. Vallès Oriental*. Consell Comarcal del Vallès oriental, p. 30.

Enllaços d'interès:

Ruta pel Granollers modernista i noucentista

Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i...

Modernisme d'estiueig. Vallès Oriental

Manuel Joaquim Raspall i Mayol

Raspall, arquitecto

Sala Francesc Tarafa
Antic Hospital de Sant Domènec
Segle XIV

